

บทความวิจัย (Research Article)

การศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ

A Study of the Formation of Two-Character Kanji Compound Words in Japanese Business Vocabulary

สุจิตรา เลิศเสม บุญยานันต์^{1*} ต่อศักดิ์ ร่มสั่มซ่า¹ ศิริชล วรพุด²
และสุนารี ยาสี³

Sujitra Lertsem Boonyanant^{1*}, Torsak Romsomsa¹, Sirichon Woraput²,
and Sunaree Yasee³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวมคำประสมคั่นจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูงในคลังข้อมูลภาษา จำนวน 100 คำ และ 2) เพื่อวิเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่านและความหมาย ผลการวิจัยพบว่า 1) คำประสมคั่นจิสองตัวแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบตามเสียงอ่าน ได้แก่ คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบจีน จำนวน 96 คำ คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น จำนวน 3 คำ และคำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบผสมจีน-ญี่ปุ่น จำนวน 1 คำ โดยไม่พบคำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบผสมญี่ปุ่น-จีน และ 2) พบวิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามความสัมพันธ์ทางความหมาย 4 รูปแบบ ได้แก่ คำประสมคั่นจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้าขยายอักษรตัวหลัง จำนวน 54 คำ คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีความหมายเหมือนกัน จำนวน 34 คำ คำประสมคั่นจิสองตัวแบบอักษรตัวหลังเป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็มของอักษรตัวหน้า จำนวน 8 คำ และคำประสมคั่นจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้าเป็นประธาน อักษรตัวหลังเป็นภาคแสดง จำนวน 4 คำ โดยไม่พบคำประสมคั่นจิสองตัวที่มีความหมายตรงข้ามกัน ผลการศึกษานี้

^{1*} หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Japanese Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

² นักวิจัยอิสระ

Independent Researcher

³ โรงเรียนเสรีศึกษา เพชรบูรณ์

Serisuksa School, Phetchabun

*Corresponding author; email: sujitra.b@psru.ac.th

(Received: 17 October 2024; Revised: 27 November 2024; Accepted: 13 December 2024)

สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจด้านวิธีการสร้างคำและการอ่านอักษรคันจิ รวมถึงการนำไปใช้พัฒนาทักษะการสื่อสารและแปลเอกสารทางธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: คำประสมคันจิ คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ การสร้างคำ

Abstract

This study aims to 1) compile 100 high-frequency two-character kanji compound words from the Japanese business vocabulary using language corpora and 2) analyze the formation of these compounds based on their pronunciations and meanings. The results showed that 1) the two-character kanji compounds could be categorized into three groups based on their pronunciations: 96 compounds with on'yomi (Chinese pronunciation), 3 compounds with kun'yomi (Japanese pronunciation), and 1 compound with a combination of on'yomi and kun'yomi. No compound with a combination of kun'yomi followed by on'yomi was found. They also revealed that 2) the word formation of the two-character kanji compounds, based on their semantic relationships, could be classified into four patterns: 54 compounds where the first character modifies the second character, 34 compounds where both characters share similar meanings, 8 compounds where the second character serves as the object or complement of the first, and 4 compounds where the first character acts as the subject and the second as the predicate. No compound with opposite meanings between the characters was found. The findings of this study can provide a useful guide for understanding kanji compound formation and pronunciations, which can help improve communication skills and the translation of business documents.

Keywords: kanji compound words, Japanese business vocabulary, word construction

บทนำ

การสื่อสารภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องอาศัยทั้งความเข้าใจในโครงสร้างประโยค หลักไวยากรณ์ และการรู้คำศัพท์ ซึ่งคำศัพท์มีบทบาทสำคัญในการทำให้การสื่อสารบรรลุผลตามความต้องการของผู้พูด เพื่อสามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในปัจจุบันได้ถึงประมาณ 96% นั้น จำเป็นต้องมีความรู้คำศัพท์ราว 22,000 คำ (Kindaichi, 1988 อ้างถึงใน กนกวรรณ เลาหุรณะกิจ คະຕະกิริ, 2558, น. 71) การที่คำศัพท์ในภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนมากเนื่องมาจากการผสมผสานแนวคิดและวัฒนธรรมจากหลายประเทศเข้ามาในภาษาญี่ปุ่น ซึ่งผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นควรมีความรู้คำศัพท์พื้นฐานที่มีความถี่ในการใช้สูงและสำนวนต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันรวม 2,570 คำ (Tamamura, 1992 อ้างถึงใน กนกวรรณ เลาหุรณะกิจ คະຕະกิริ, 2558, น. 74) เพื่อช่วยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะเฉพาะของภาษาญี่ปุ่นที่มีการใช้คำหลายชนิด ได้แก่ คำดั้งเดิมที่มาจากภาษาจีน เช่น “朝食: choushoku” คำที่มีต้นกำเนิดจากญี่ปุ่นเอง “朝ご飯: asagohan” และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ “ブレイクファースト: burekkufaasuto” ซึ่งศัพท์ทุกคำที่กล่าวมาล้วนหมายถึง “ข้าวเช้า” ทำให้ผู้เรียนและผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติประสบปัญหาในการจดจำและใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะคำศัพท์ที่สร้างขึ้นจากอักษรคันจิ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 2,000 ตัวในชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่น ทั้งนี้ คันจิแต่ละตัวสามารถออกเสียงได้ทั้งแบบจีน (音読み: on’yomi) และแบบญี่ปุ่น (訓読み: kun’yomi) โดยสอดคล้องกับข้อสังเกตของ กนกวรรณ เลาหุรณะกิจ คະຕະกิริ (2558, น. 87) ที่ได้กล่าวถึงอักษรคันจิในภาษาญี่ปุ่นว่า นอกจากจะรับมาจากภาษาจีนแล้วยังมีคำที่ญี่ปุ่นสร้างขึ้นใหม่ เรียกว่า 和製漢語 (waseikango) ซึ่งคำที่มาจากจีนมักจะถูกใช้ในบริบทที่เป็นทางการ เช่น ภาษาเขียนและงานเอกสารราชการ

การศึกษาวិธีการสร้างคำประสมคันจิในภาษาญี่ปุ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น การวิเคราะห์ที่มาของคำและการสร้างคำประสมคันจิไม่เพียงแต่ช่วยในการจดจำคำศัพท์เท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่อาจไม่คุ้นเคย โดยเฉพาะสำหรับผู้สนใจในการใช้ภาษาญี่ปุ่นในบริบททางธุรกิจที่จำเป็นต้องใช้คันจิในการสื่อสาร การศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวจึงมีความสำคัญในแง่ของการสื่อสารอย่างมืออาชีพ

งานวิจัยเกี่ยวกับคั่นจินั้นมุ่งไปที่การเรียนการสอนคั่นจิเป็นส่วนใหญ่ เช่น ปาจริย วิวัฒนปฐพี (2560) ได้ศึกษาการใช้แผนผังเชื่อมโยงคั่นจิในการเรียนการสอนคั่นจิ สำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับกลางตอนต้น โดยประยุกต์มาจาก Mind Map ที่พัฒนาโดยโทนี บูซาน ร่วมกับบุษส่วนประกอบแสดงความหมาย จากการทดลองใช้แผนผังเชื่อมโยงคั่นจิ พบว่าผู้เรียนเข้าใจความหมายพื้นฐานของคั่นจิมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ แต่ยังไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนชอบคั่นจิได้ บุษบา บรรจงมณี (2561) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนคั่นจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งการเรียนคั่นจิเป็นเรื่องยากเนื่องจากผู้เรียนจะต้องเรียนทั้งรูป เสียงอ่าน ความหมาย และวิธีใช้ ทำให้ต้องจดจำข้อมูลเป็นจำนวนมาก โดยผู้สอนเห็นว่ากลยุทธ์การเดาความหมายของคั่นจิจากบริบทจำเป็นต่อการเรียนคั่นจิ ในขณะที่ผู้เรียนคิดว่ากลยุทธ์การเขียนซ้ำ ๆ จำเป็นมากที่สุด ญัณฐนันท์ กิจจาเกษมกุล และพัชรพร แก้วกฤษฎาวงศ์ (2565) ได้ศึกษากลยุทธ์การเรียนคั่นจิของผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกในระดับอุดมศึกษา พบการใช้กลยุทธ์การเรียนคั่นจิเป็นบางครั้งโดยกลยุทธ์ที่ใช้บ่อยคือกลยุทธ์เพื่อค้นหาความหมายคั่นจิ และผู้เรียนนำแอปพลิเคชัน สือบันเท็งภาษาญี่ปุ่นและโซเซียลมีเดียมาใช้ในการเรียนคั่นจิ จากตัวอย่างงานดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนและการใช้คั่นจิอย่างมาก

สำหรับการศึกษาคั่นจิในเชิงโครงสร้างของคำศัพท์นั้น นฤมล ลีปิยะชาติ (2548) ได้ศึกษาคั่นจิในบทบาทของหน่วยคำเติม โดยรวบรวมหน่วยคำเติมหน้าและหน่วยคำเติมหลังมาจากพจนานุกรมของ Jack Halpern แล้วจัดกลุ่มตามความหมายและการใช้เพื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในเรื่องของโครงสร้างและความหมายเพื่อจดจำอักษรคั่นจิได้สะดวกขึ้น โดยการจัดกลุ่มตามความหมายแบ่งได้เป็น 1) หน่วยคำเติมหน้า-หลัง ที่มีความหมายเหมือนกัน 2) หน่วยคำเติมหน้าที่แยกตามความหมายเฉพาะกลุ่ม 3) หน่วยคำเติมหลังที่แยกตามความหมายเฉพาะกลุ่ม การจัดกลุ่มตามการใช้แบ่งได้เป็น 1) ใช้เติมหลังชื่อ 2) ใช้เติมหน้ากริยา 3) ใช้เปลี่ยนประเภทของคำ อย่างไรก็ตาม การศึกษาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมคำศัพท์ประเภทคำประสมคั่นจิได้ทั้งหมด ต่อมา นฤมล ลีปิยะชาติ (2553) ยังได้ศึกษาการอ่านคั่นจิประสม ซึ่งพบ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอ่านด้วยเสียงอน (音読み: on'yomi) มีจำนวนมากถึงร้อยละ 97.4 2) การอ่านด้วยเสียงคุน (訓読み: kun'yomi) มีจำนวนร้อยละ 46.7 3) การอ่านด้วยเสียงประสมระหว่างเสียงอนกับเสียงคุน และ 4) การอ่านด้วยเสียงประสมระหว่างเสียงคุนกับเสียงอน มีใกล้เคียงกันในจำนวนที่ไม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 11.2-12.0 ซึ่งการศึกษานี้สามารถนำมาใช้ใน

การคาดเดาเสียงอ่านของคำประสมคันจิได้ งานวิจัยนี้จึงได้ใช้การอ่านคันจิประสมทั้ง 4 รูปแบบเป็นแนวทางการวิเคราะห์ที่มาของคำหรือวิธีการสร้างคำประสมคันจิตามเกณฑ์เสียงอ่าน

นอกจากนี้ ในด้านการสร้างคำประสมคันจิ มีนักวิจัยหลายคนให้ความสนใจศึกษาและจำแนกรูปแบบการสร้างคำประสมคันจิสองตัวโดยพิจารณาจากความหมาย เช่น การจำแนกโดย Katekyo (2018) Hirota (2020) Benesse (2020) ที่นำเสนอรูปแบบการสร้างคำประสมคันจิสองตัวออกเป็น 5 รูปแบบ ในขณะที่ Manab (2024) จำแนกโครงสร้างของคำประสมคันจิสองตัวออกเป็น 10 รูปแบบ ได้แก่ 1) คำประสมที่ประกอบด้วยคันจิที่มีความหมายคล้ายกัน เช่น 岩石 (ganseki: หินและก้อนหิน) 2) คำประสมที่ประกอบด้วยคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น 寒暖 (kandan: หนาวและร้อน) 3) คำประสมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการขยายและการถูกขยาย เช่น 清流 (seiryuu: แม่น้ำ) 4) คำประสมที่ตัวคันจิตัวล่างเป็นเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของตัวบน เช่น 読書 (dokusho: การอ่านหนังสือ) 5) คำประสมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประธานและกริยา เช่น 雷鳴 (raimei: พาร้อง) 6) คำประสมที่ตัวคันจิตัวบนขัดแย้งหรือทำลายความหมายของตัวล่าง เช่น 未定 (mitei: ยังไม่ได้กำหนด) 7) คำประสมที่ประกอบด้วยคันจิเดียวกันซ้ำกัน เช่น 山々 (yamayama: ภูเขา) 8) คำประสมที่มีคำต่อท้ายเพื่อแสดงความหมายเพิ่มเติม เช่น 美化 (bika: การทำให้สวยงาม) 9) คำประสมที่มาจากสุภาษิตหรือเรื่องราว เช่น 矛盾 (yojun: ขัดแย้ง) และ 10) คำประสมที่เป็นคำย่อ เช่น 国連 (kokuren: สหประชาชาติ) โดยโครงสร้างที่ 6)-10) เป็นรูปแบบที่ Manab ระบุแตกต่างจากคนอื่น ดังนั้น การศึกษานี้จึงได้สังเคราะห์แนวทางของ Katekyo (2018) Hirota (2020) และ Benesse (2020) ที่มีแนวคิดสอดคล้องกัน สำหรับวิเคราะห์และจำแนกวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวในบริบทของภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบการศึกษาคันจิในหมวดภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิ ซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องการเตรียมความพร้อมด้านคำศัพท์สำหรับนำไปใช้ในบริบทการทำงานในองค์กรญี่ปุ่น ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคันจิในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจโดยเน้นการวิเคราะห์เสียงอ่านจากที่มาของคันจิและความหมายของคำศัพท์จากความสัมพันธ์ระหว่างคันจิสองตัวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเชิงโครงสร้างของคำศัพท์ ซึ่งคาดว่าจะประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่น และผู้ที่สนใจในการคาดเดาความหมายและเสียงอ่านของคำใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้ในบริบททางวิชาชีพ เช่น การแปลเอกสาร การสื่อสารในธุรกิจ และการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นในเชิงลึก อันจะส่งผลต่อการยกระดับการเรียนรู้และการใช้ภาษาญี่ปุ่นได้ต่อไป และผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไป

พัฒนาต่อยอดเป็นคลังคำประสมคันจิหมวดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนคันจิอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมคำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูง จากการตรวจสอบในคลังข้อมูลภาษา จำนวน 100 คำ
2. เพื่อวิเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่านและความหมายจากคำที่มีค่าความถี่การใช้สูงในข้อ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์เสียงอ่านของคำประสมคันจิสองตัวตามแนวคิดด้านการอ่านคำประสมคันจิสองตัวของ ปราณี จงสุจริตธรรม และคณะ (2553) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิสองตัวโดยใช้แนวทางตามที่ได้สังเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวจากงานของ Katekyo (2018) Hirota (2020) และ Benesse (2020) แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยรวบรวมคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นในหมวดศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจประเภทคำประสมคำจิสองตัว (ในที่นี้หมายถึงคำศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมศัพท์ธุรกิจญี่ปุ่น-ไทย เนื่องจากการรวบรวมคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจและการทำงานกว่า 2,220 คำ ซึ่งเหมาะสำหรับการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นก่อนเริ่มทำงานจริง) ที่มีค่าความถี่การใช้ในคลังข้อมูลภาษาสูงที่สุด จำนวน 100 คำ เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคันจิในด้านเสียงอ่านและความหมาย มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมคำประสมคันจิสองตัวจากพจนานุกรมศัพท์ธุรกิจญี่ปุ่น-ไทย (2553) พบจำนวน 1,319 คำ แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลค่าความถี่การใช้คำประสมคันจิสองตัว เพื่อตรวจสอบค่าความถี่การใช้จากคลังข้อมูลภาษา NINJAL-LWP for BCCWJ (NLB) ของสถาบันภาษาและภาษาศาสตร์ญี่ปุ่นแห่งชาติ

2. คัดเลือกคำประสมคันจิสองตัวที่มีค่าความถี่การใช้สูงที่สุด ลำดับที่ 1-100 บันทึกลงในแบบวิเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัว ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น จากนั้นตรวจสอบข้อมูลเสียงอ่านและความหมายของคำ

3. ศึกษาวิเคราะห์คำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่าน โดยพิจารณาเสียงอ่านของอักษรคันจิตัวที่ 1 และ 2 จาก “พจนานุกรมคันจิ ฉบับพกพา (2553)” และ “แอปพลิเคชันพจนานุกรมญี่ปุ่น JTDic และ Google Translate” จำแนกและจัดกลุ่มเสียงอ่านคำประสมคันจิสองตัวเป็น 4 รูปแบบ ตามแนวคิดของ นฤมล ลีปิยะชาติ (2553)

4. ศึกษาวิเคราะห์วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์ความหมาย โดยพิจารณาความสัมพันธ์ทางความหมายของอักษรคันจิตัวที่ 1 และ 2 จาก “พจนานุกรมคันจิ ฉบับพกพา (2553) และ “เว็บไซต์ Shirabe Jisho” จำแนกและจัดกลุ่มความสัมพันธ์ทางความหมายของคำประสมคันจิสองตัวเป็น 5 รูปแบบ ตามที่ได้สังเคราะห์จากแนวคิดของ Katekyo (2018) Hirota (2020) และ Benesse (2020)

5. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง แผนภาพ ประกอบการบรรยาย สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ แสดงผลได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ คำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูง 100 คำ วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่าน และวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์ความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

1. คำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูง 100 คำ

จากการนำคำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจมาตรวจสอบในคลังข้อมูลภาษา พบคำศัพท์ที่มีค่าความถี่การใช้สูงที่สุด 100 คำ ตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 1 คำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูง 100 คำ

ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์
1	事業	21	整備	41	投資	61	製品	81	金額
2	企業	22	規定	42	法人	62	推進	82	分野
3	相手	23	商品	43	同様	63	立場	83	無料
4	技術	24	価格	44	意識	64	事務	84	職員
5	調査	25	経営	45	处理	65	農業	85	特徴
6	保険	26	指導	46	規模	66	年度	86	記事
7	状態	27	評価	47	明日	67	介護	87	本人
8	対象	28	産業	48	報告	68	目標	88	共同
9	制度	29	今後	49	業務	69	実施	89	参照
10	重要	30	条件	50	金融	70	役割	90	程度
11	労働	31	資料	51	資金	71	体制	91	事項
12	施設	32	時期	52	支援	72	利益	92	放送
13	機関	33	説明	53	参考	73	所得	93	指定
14	開発	34	基準	54	対応	74	設定	94	予算
15	管理	35	構造	55	決定	75	資本	95	材料
16	実際	36	以前	56	販売	76	権利	96	携帯
17	効果	37	契約	57	特定	77	平均	97	割合

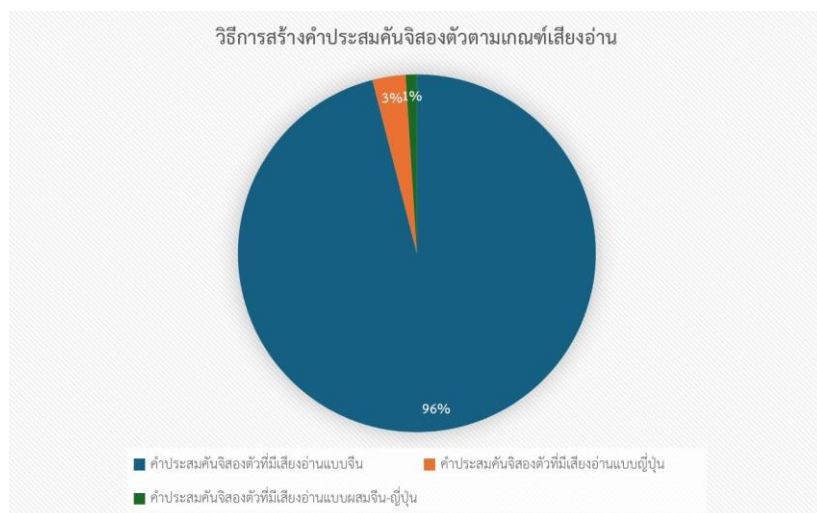
ตาราง 1 คำประสมคั่นจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่มีค่าความถี่การใช้สูง
100 คำ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์	ลำดับ	คำศัพท์
18	対策	38	作業	58	公共	78	監督	98	成長
19	生産	39	市場	59	負担	79	傾向	99	財政
20	機能	40	全国	60	検査	80	費用	100	最終

จากตาราง 1 คำประสมคำจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ โดยการตรวจสอบในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 ที่มีค่าความถี่การใช้สูง 100 คำ เรียงลำดับจากจำนวนน้อยไปมาก พบค่าความถี่การใช้ระหว่าง 7,539 ครั้ง ถึง 42,978 ครั้ง

2. วิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่าน

จากการศึกษาวิเคราะห์เสียงอ่านของอักษรคันจิตัวที่ 1 และ 2 พบคำประสมคั่นจิสองตัว 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบจีน 96 คำ 2) คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น 3 คำ และ 3) คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบผสมจีน-ญี่ปุ่น 1 คำ ตามลำดับ โดยไม่พบคำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบผสมญี่ปุ่น-จีน

แผนภาพ 2 วิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่าน

ตัวอย่างวิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์เสียงอ่าน

2.1 คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบจีน 【音・音】 หมายถึง คำประสมคั่นจิสองตัวที่มีอักษรตัวที่ 1 และ 2 อ่านแบบจีนทั้งคู่ เช่น

- [1] 事業 ジギョウ(jigyō) ธุรกิจ กิจการงาน
事【音】ジ(ji) + 業【音】ギョウ(gyō)
- [2] 企業 キギョウ(kigyō) บริษัท กิจการ วิสาหกิจ
企【音】キ(ki) + 業【音】ギョウ(gyō)
- [3] 技術 ギジュツ(gijyutsu) เทคนิค เทคโนโลยี
技【音】ギ(gi) + 術【音】ジュツ(jyutsu)
- [4] 調査 チョウサ(chōsa) การสำรวจ การตรวจสอบ
調【音】チョウ(chō) + 査【音】サ(sa)
- [5] 保険 ホケン(hoken)การประกัน (สุขภาพ หรือชีวิต)
保【音】ホ(ho) + 険【音】ケン(ken)
- [6] 明日 ミヨウニチ(myōnichi) พรุ่งนี้
明【訓】ミヨウ(myō) + 日【訓】ニチ(nichi)

2.2 คำประสมคันจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น 【訓・訓】 หมายถึง คำประสมคันจิสองตัวที่มีอักษรตัวที่ 1 และ 2 อ่านแบบญี่ปุ่นทั้งคู่ มีดังนี้

- [7] 相手 あいて(aite) อีกฝ่ายหนึ่ง
相【訓】あい(ai) + 手【訓】て(te)
- [8] 立場 たちば(tachiba) จุดยืน สถานะ
立【訓】たち(tachi) + 場【訓】ば(ba)
- [9] 割合 わりあい(wariai) สัดส่วน ค่อนข้าง
割【訓】わり(wari) + 合【訓】あい(ai)

2.3 คำประสมคันจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบผสมจีน-ญี่ปุ่น 【音・訓】 หมายถึง คำประสมคันจิสองตัวที่มีอักษรตัวที่ 1 อ่านแบบจีน อักษรตัวที่ 2 อ่านแบบญี่ปุ่น มีดังนี้

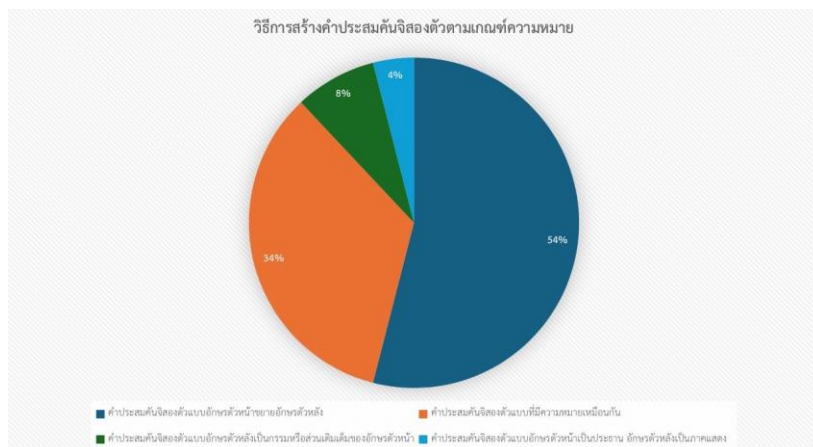
- [10] 役割 ヤクわり(yakuwari) บทบาท ความรับผิดชอบ
役【音】ヤク(yaku) + 割【訓】わり(wari)

3. วิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวตามเกณฑ์ความหมาย

จากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของอักษรคันจิตัวที่ 1 และ 2 พบวิธีสร้างคำประสมคันจิสองตัว 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) คำประสมคันจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้า

ขยายตัวหลัง 54 คำ 2) คำประสมคันจิสองตัวแบบความหมายเหมือนกัน 34 คำ 3) คำประสมคันจิสองตัวแบบอักษรตัวหลังเป็นกรรม/ส่วนเติมเต็มของตัวหน้า 8 คำ และ

4) คำประสมคั่นจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้าเป็นประธานของตัวหลัง พบ 4 คำ ตามลำดับ โดยไม่พบคำประสมคั่นจิสองตัวแบบความหมายตรงข้ามกัน

แผนภาพ 3 วิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์ความหมาย

ตัวอย่างวิธีการสร้างคำประสมคั่นจิสองตัวตามเกณฑ์ความหมาย

3.1 คำประสมคั่นจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้าขยายอักษรตัวหลัง หมายถึง คำประสมคั่นจิสองตัวที่อักษรตัวที่ 1 แสดงความหมายโดยทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของอักษรตัวที่ 2 เช่น

[11] 効果 コウカ(kouka) (ฤทธิ์ยา) ได้ผล มีประสิทธิภาพ
 効 : 効(き)く (ki)ku ได้ผลมีประสิทธิภาพ
 果 : 結果(けっか) (kekka) ผลลัพธ์
 “ได้ผล มีประสิทธิภาพ : ผลลัพธ์ที่ได้ผลหรือมีประสิทธิภาพ”

[12] 法人 ホウジン(houjin) นิติบุคคล
 法 : 法(ほう) (hou) กฎ กฎหมาย วิธี
 人 : 人(ひと) (hito) คน
 “นิติบุคคล : บุคคลที่ดำเนินการตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด”

3.2 คำประสมคั่นจิสองตัวแบบที่มีความหมายเหมือนกัน หมายถึง คำประสมคั่นจิสองตัวที่อักษรตัวที่ 1 และ 2 มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกัน เช่น

[13] 技術 ギジュツ(gijutsu) เทคนิค เทคโนโลยี
 技 : 技(わざ) (waza) ฝีมือ ความชำนาญ เทคนิค
 術 : 術(すべ) (sube) วิธีการ เทคนิค

“เทคนิค เทคโนโลยี : ฝีมือ เทคนิค กลวิธีเฉพาะ”

- [14] 生産 セイサン(seisan) การผลิต
 生 : 生(う)む (u)mu คลอด ทำให้เกิด
 産 : 産(う)む (u)mu การให้กำเนิด ก่อให้เกิด
 “การผลิต : การก่อให้เกิด (สินค้า)”

3.3 คำประสมคันจิสองตัวแบบอักษรตัวหลังเป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็มของอักษรตัวหน้า หมายถึง คำประสมคันจิสองตัวที่อักษรตัวที่ 2 มีความหมายเป็นส่วนขยายโดยทำหน้าที่เป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็มของอักษรตัวที่ 1 (กริยาแสดงการกระทำ) เช่น

- [15] 評価 ヒョウカ(hyouka) การประเมิน
 評 : 評(ひょう)する (hyou)suru แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์
 価 : 価(あた)い (atai) ค่า คุณค่า
 “การประเมิน : การตัดสินหรือพิจารณาคุณค่า”

- [16] 投資 トウシ(toushi) การลงทุน
 投 : 投(な)げる (nage) ru ขว้าง ปา โยน
 資 : 資(し) (shi) เงินทุน เงินลงทุน
 “การลงทุน : การซื้อสินทรัพย์ การคาดหวังผลตอบแทนในอนาคต”

3.4 คำประสมคันจิสองตัวแบบอักษรตัวหน้าเป็นประธาน อักษรตัวหลังเป็นภาคแสดง หมายถึง คำประสมคันจิสองตัวที่อักษรตัวที่ 1 มีความหมายเป็นประธานโดยทำหน้าที่เป็นเจ้าของสภาพหรือคุณลักษณะของอักษรตัวที่ 2 (ภาคแสดงกริยาแสดงสภาวะการณ์) เช่น

- [17] 規定 キテイ(kitei) การวางระเบียบ
 規 : 規(き) (ki) กฎ ระเบียบ
 定 : 定(さだ)まる (sada)maru ถูกกำหนด
 “การวางระเบียบ : กฎระเบียบที่ถูกกำหนดให้เป็นเกณฑ์เดียวกัน”

- [18] 権利 ケンリ(kenri) สิทธิ
 権 : 権(けん) (ken) อำนาจหน้าที่ สิทธิ
 利 : 利(き)く (ki)ku มีผล ใช้ได้ผล
 “สิทธิ : อำนาจกระทำการอย่างอิสระ”

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิธีการสร้างคำประสมคันจิสองตัวในหมวดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างคำประสมคันจิตามเกณฑ์เสียงอ่าน ผลการวิจัยพบว่า คำประสมคันจิสองตัวที่มีเสียงอ่านแบบจีนปรากฏมากถึงร้อยละ 95 ขณะที่คำที่มีเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น และแบบผสมจีน-ญี่ปุ่นปรากฏเพียงเล็กน้อย และไม่พบคำที่มีเสียงอ่านแบบผสมญี่ปุ่น-จีน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจมีสาเหตุมาจากการเลือกศึกษาคำประสมคันจิสองตัวที่มีความถี่การใช้สูง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้ในบริบททางการของภาษาญี่ปุ่น โดยมักจะเป็นคำที่มีเสียงอ่านแบบจีน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คะตะกิри (2558) ซึ่งระบุว่าคำภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่นมักปรากฏในรูปค่านามที่ประกอบด้วยคันจิสองตัว ซึ่งแสดงความหมายเชิงนามธรรมและมีลักษณะทางการ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ นฤมล ลีปิยะชาติ (2553) ที่ระบุว่าการอ่านคำประสมคันจิสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบหลัก ได้แก่ การอ่านแบบจีน ซึ่งพบมากที่สุด การอ่านแบบญี่ปุ่น ซึ่งพบรองลงมา และการอ่านแบบผสมจีน-ญี่ปุ่น และการอ่านแบบผสมญี่ปุ่น-จีน พบในจำนวนที่ไม่ต่างกันมาก แม้ว่าการอ่านแบบผสมจะพบน้อยแต่ยังคงปรากฏในบางกรณี ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยนี้ที่แสดงให้เห็นความเด่นชัดของการใช้เสียงอ่านแบบจีนของคำประสมคันจิในหมวดคำศัพท์ธุรกิจ

2. การสร้างคำประสมคันจิตามเกณฑ์ความหมาย ผลการวิจัยพบว่า คำประสมคันจิสองตัวที่อักษรตัวหน้าทำหน้าที่ขยายอักษรตัวหลังมีสัดส่วนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นที่มักวางส่วนขยายไว้หน้าส่วนหลัก ส่วนคำประสมคันจิสองตัวแบบที่มีความหมายเหมือนกัน พบในสัดส่วนรองลงมา ซึ่งเป็นไปตามหลักการสร้างคำที่มักนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาประกอบเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ คำประสมคันจิแบบที่อักษรตัวหลังเป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็มของอักษรตัวหน้า และแบบที่อักษรตัวหน้าเป็นประธาน อักษรตัวหลังเป็นภาคแสดง ปรากฏในสัดส่วนน้อยกว่า ผลการวิจัยนี้พบข้อมูลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานของ Kawakami (2018) ที่ระบุว่าคำประสมคันจิสองตัวสามารถเปลี่ยนโครงสร้างเป็นรูปประโยคได้โดยการเติมคำหรือวลี ซึ่งสามารถคาดเดาได้ตามกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ หรือหากคำประสมไม่สามารถเปลี่ยนเป็นโครงสร้างประโยคได้ ก็สามารถคาดเดาความหมายจากคันจิแต่ละตัวได้ เช่น คำ 規定 (キテイ) หรือ (kitei) มีความหมายว่า “การวางระเบียบ” เกิดจากการรวมตัวของคันจิ 規 (き) หรือ (ki) “กฎ ระเบียบ” และ 定 (さだ) まる หรือ (sada)maru “ถูกกำหนด” สามารถเปลี่ยนเป็นโครงสร้างประโยคได้ คือ 規則 (きそく) が 定 (さだ) まる หรือ (Kisoku-ga sadamaru) มีความหมายว่า “การวางระเบียบ (กฎ) ที่ถูกกำหนดขึ้น”

ทั้งนี้ การไม่พบคำประสมคันจิแบบที่มีความหมายตรงกันข้าม อาจเกิดจากคำประสมดังกล่าวมีค่าความถี่การใช้ต่ำกว่า 100 คำแรกในคลังข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษานี้ ผู้เรียนและผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถนำหลักการคาดเดาเสียงอ่านและความหมายของคำประสมคันจิไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้และฝึกฝนการใช้ศัพท์ภาษาญี่ปุ่นในเบื้องต้นได้ โดยเฉพาะผู้สอนภาษาญี่ปุ่นสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักการสร้างความเข้าใจคำประสมคันจิ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้คันจิและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ศัพท์คันจิในด้านการอ่านและการจดจำ เพื่อลดปัญหาที่ผู้เรียนอาจพบในกระบวนการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษารoundต่อไป ควรพิจารณาขยายขอบเขตของข้อมูลคำประสมคันจิและแหล่งข้อมูลวิจัย เพื่อศึกษาคำศัพท์ในจำนวนที่มากขึ้นและขยายไปสู่หมวดหมู่คำศัพท์อื่น ๆ นอกเหนือจากหมวดศัพท์ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ เช่น คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในโรงงาน ในวงการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นการพัฒนาต่อยอดสู่การสร้างคลังข้อมูลคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ครอบคลุมการใช้งานในหลากหลายบริบท ทั้งในเชิงวิชาชีพและการใช้งานเฉพาะทาง นอกจากนี้ ควรพิจารณาใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ทันสมัยมากขึ้น เช่น การวิเคราะห์เชิงปริมาณและการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการสอนภาษาญี่ปุ่นในบริบทที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คะตะกิри (บรรณาธิการ). (2558). *ศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นที่ควรรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐนันท์ กิจจาเกษมกุล และพัชราพร แก้วฤทธางค์. (2565). กลยุทธ์การเรียนรู้คันจิของผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกในระดับอุดมศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 39(2), 26-50.

- นฤมล ลีปิยะชาติ. (2548). คำนจในบทบาทของหน่วยคำเติม. *ภาษาและวัฒนธรรม*. 24(2), 23-45.
- นฤมล ลีปิยะชาติ. (2553). BUUIR คลังปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา. *การอ่านคั่นจิประสม*. สืบค้นจาก <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/576>
- บุษบา บรรจกมณี. (2561). ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนรู้คั่นจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย: เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียน. *วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา*. 8(2), 77-94.
- ปาจริย์ วิวัฒนปฐพี. (2560). การศึกษาการใช้แผนผังเชื่อมโยงคั่นจิในการเรียนการสอนคั่นจิสำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับกลางตอนต้น. *วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา*. 7(1), 51-65.
- Benesse. (2020). *熟語の構成 [Composition of compound words]*. Retrieved from <https://sho.benesse.co.jp>
- Hirota, T. (2020, September 4). *二字熟語の構成 見分け方 [How to distinguish the construction of two-character kanji compounds]*. Retrieved from <https://shuei-yobiko.co.jp>
- Kawakami, M. (2018). *Constructing a database of semantic transparency of Japanese two kanji compound words*. Osaka Shoin Women's University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Psychology.
- Manab. (2024, August 18). *二字熟語の構成 種類と例 [The structure of two-character kanji compounds: Types and examples]*. Retrieved from <https://manab-juku.me>
- JAL Academy. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ธุรกิจ ญี่ปุ่น-ไทย*. (กมลทิพย์ พลบุตร, แปล) กรุงเทพฯ: ภาษาและวัฒนธรรม.
- Katekyo, M. (2018, April 23). *5 種類の構成を知れば自然に身につく！ 二字熟語を攻略するコツと、おすすめ問題集. [5 types of structure to master naturally! Tips to conquer two-character kanji compounds and recommended problem sets.]*. Retrieved from <https://keteyo.mynavi.jp>
- Kim, M and Andrew. *Shirabe jisho*. Retrieved from <https://jisho.org/>.